

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

ННІ Гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії
Кафедра Теплогазопостачання і вентиляції

СИЛАБУС освітнього компонента – ОК 8.3 Холодильні системи

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	ОНП Енергоефективність будівель та енергетичний інжиніринг
Обсяг освітнього компонента	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, лабораторні, практичні
Індивідуальні завдання	курсова робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	екзамен

Викладач:

Хлієва Ольга Яківна, д.т.н., професор кафедри теплогазопостачання і вентиляції,
khliyev@ogasa.org.ua

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння виконувати термодинамічний аналіз процесів у холодильних системах, що працюють за зворотними термодинамічними циклами з розглядом та обґрунтування можливостей підвищення їх ефективності; виконувати аналіз впливу різних параметрів на характеристики роботи холодильних систем з пошуком раціональних варіантів підвищення їх ефективності; оцінювати несправності та відхилення у роботі холодильних систем від номінального режиму.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами, що вивчалися у рамках ОР бакалавр: вища математика; фізика, термодинаміка; тепломасообмін; теплофізика.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Вміти працювати з програмним забезпеченням для моделювання процесів та явищ в сфері енергоефективності.

ПРН6. Визначати причини та наслідки шкідливої дії від енергетичних устаткувань.

ПРН14. Аналізувати і використовувати сучасні інженерні технології, процеси, системи і обладнання у сфері енергоефективних споруд.

ПРН15. Обирати і застосовувати аналітичні та експериментальні методи; правильно інтерпретувати результати таких досліджень.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- теоретичні основи одержання низьких температур;
- основні робочі тіла, що використовуються в холодильних системах (холодоагенти, теплоносії) та їх властивості;

- теоретичні основи холодильних машин, установок та систем кондиціонування, теоретичні та дійсні термодинамічні цикли, що характеризують їх роботу;
- конструкція і робочі процеси холодильних компресорів, теплообмінних апаратів та допоміжного обладнання холодильних систем;
- типові схеми холодильних систем і систем кондиціонування;
- основні принципи автоматичного регулювання процесів холодильних систем;
- правила технічної експлуатації холодильних систем;
- правила техніки безпеки та охорони навколишнього середовища при експлуатації холодильних систем.

володіти:

- термінологією у галузі холодильної техніки;
- основами термодинамічного аналізу робочих процесів у холодильних установках з метою визначення ефективних параметрів їх роботи.

вміти:

- проводити термодинамічний аналіз циклів та процесів у холодильних машинах з метою визначення та оптимізації їх робочих характеристик;
- аналізувати вплив експлуатаційних факторів на ефективність роботи холодильної техніки;
- використовувати теоретичні знання для кваліфікованого технічного використання при проектуванні та експлуатації холодильних систем;
- виявляти характерні показники роботи холодильних систем, виконувати аналіз типових недоліків та своєчасно і професійно їх ліквідувати.

Тематичний план

- Тема 1 Фізичні і термодинамічні основи одержання низьких температур.
- Тема 2 Аналіз теоретичних циклів парокомпресійних холодильних машин.
- Тема 3 Аналіз дійсних циклів парокомпресійних холодильних машин.
- Тема 4 Робочі процеси в поршневих холодильних компресорах.
- Тема 5 Типові схеми, устрій та компоновка елементів холодильних систем.
- Тема 6 Теплове навантаження та холодопродуктивність холодильних систем.
- Тема 7 Автоматизоване регулювання робочих параметрів холодильних систем.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «екзамену» за освітнім компонентом «Холодильні системи» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи.

Курсова робота складається з завдання, що присвячене аналізу ефективності холодильних машин з метою вибору оптимального схемного рішення, або робочого тіла. Як критерії аналізу заплановано використовувати класичні термодинамічні параметри ефективності (холодильний коефіцієнт), а також еквівалентну емісію парникових газів при експлуатації обладнання.

Курсової роботи складається з розрахункової та графічної частини і виконується у вигляді пояснювальної записки (формат А-4). Графічна частина включає одну діаграму (Т-s або p-h для робочого тіла) з нанесеними зображеннями термодинамічного/их циклу/ів (у відповідності до завдання).

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальна семестрова оцінка є сумою балів двох складових:

- 1) поточного контролю протягом семестру шляхом накопичення балів: оцінювання засвоєння теоретичного (лекційного) матеріалу, виконання практичних робіт за темами та індивідуальної роботи (курсова робота) - разом 60 балів;
- 2) підсумкового контролю під час екзаменаційної сесії (екзамен) - кількість балів від 24 до 40 балів.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. ASHRAE Handbook of Fundamentals. American Society of Heating, Refrigerating, and Air Conditioning Engineering, Inc. Atlanta: ASHRAE. 2017. 1013 p.
2. ASHRAE Handbook Refrigeration, Inc. Atlanta: ASHRAE. 2018. 783 p.
3. Хмельнюк М.Г., Подмазко О.С., Подмазко І.О. Холодильні установки та сфери їх використання: Підручник. Херсон: Грінь Д.С. 2014. 484 с.
4. Масліков М.М. Холодильна технологія харчових продуктів. Київ, 2007. 335 с.
5. Семенюк Д. П., Петренко О. В. Холодильне обладнання: підручник. Харків: Світ книг, 2021. 633 с.
6. RefProp: Reference fluid thermodynamic and transport properties, NIST standard reference database. Version 9.1 mini (teaching tool for the introduction of thermodynamics to students). <https://refprop-mini.software.informer.com/9.1/>
7. CoolPack (collection of simulation models for refrigeration systems). Ліцензія Freeware. Розробник IPU & Department of Mechanical Engineering, Technical University of Denmark. <https://www.en.ipu.dk/products/coolpack/>

Допоміжні джерела інформації

8. Безродний М.К., Пуховий І.І., Кутра Д.С. Теплові насоси та їх використання : навч. посіб. Київ, НТУУ «КПІ», 2013. 312 с.
9. Безродний М.К., Припула Н.О. Термодинамічна та енергетична ефективність теплонасосних схем теплопостачання: монографія. Київ : НТУУ «КПІ» Вид-во «Політехніка», 2016. 272с.